

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

А.Д. Діброва

“_____” 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
глобальної економіки

Протокол № від _____ 2020 р

_____ Н.М. Вдовенко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

«НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Освітній ступінь: *Бакалавр*

Спеціальність: 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"

Факультет: *Економічний*

Розробник: *к.е.н., доц. О.В. Кірейцева*

к.е.н., доц. Н.М. Коробова

Київ – 2020

1. Опис навчальної дисципліни

«Національна економіка»

Освітній ступень, спеціальність, спеціалізація, ОПП		
Освітній ступень	«Бакалавр»	
Спеціальність	076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	4
Семестр	1	2
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	4 год.
Екзамен	14 год.	2 год.
Самостійна робота	31 год.	48 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Перспективи економічного розвитку України пов'язані зі світовими інтеграційними процесами. Приєднання до світової спільноти тільки тоді дасть позитивні здобутки країні, коли йому буде передувати об'єктивна оцінка стану національної економіки, визначення резервів її економічного зростання, прогнозування наслідків економічної політики держави.

Структуру, стан основних макроринків національної економіки, методи їх якісного та кількісного аналізу, виявлення динаміки макроекономічних показників, стану зовнішньоекономічної діяльності й економічної безпеки країни,

визначення перспектив розвитку країни вивчає дисципліна „Національна економіка”.

Навчальна дисципліна „Національна економіка” є обов'язковою дисципліною для студентів освітнього ступеня „Бакалавр”. Вона є узагальнюючою в комплексі економічних дисциплін, що містить політичну економію, макроекономіку, міжнародну економіку, державне регулювання, статистику та ін.

Предмет навчальної дисципліни. Ураховує сукупність ресурсних економічних інституційних та соціальних чинників, що визначають відмінні риси національної економики та її специфіку функціонування. В основі дисципліни: економічні теорії та базисні інститути; засади ринкової економіки і суспільного добробуту; економічний потенціал і роль держави, демократії у національній економіці; структурні зміни, прогнозування національної економіки; економічне зростання та інтеграція у світове господарство.

Мета навчальної дисципліни — формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо використання методичного апарату для аналізу стану та перспектив розвитку національної економіки.

Завдання навчальної дисципліни – розкрити загальне та особливве в національній економічній системі, інституціональні чинники та їх вплив на специфіку економічного розвитку, функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство а також оволодіння навичками економічного аналізу національної економіки для об'єктивної оцінки її стану і прогнозування на цій основі подальшого розвитку країни. Одним із завдань підготовки студентів є формування у них аналітичного мислення та проведення аналізу стану основних пропорцій економіки країни, оцінки стану збалансованості праці, капіталу, продукту, виробництва, споживання тощо.

Питання, які розглядаються в даній дисципліні, мають важливе значення для майбутнього економіста, оскільки дозволяють розкрити механізм функціонування національної економіки, всебічно оцінити стан економіки країни,

робити прогнози щодо її розвитку в майбутньому і враховувати виявлені тенденції економічного розвитку країни при розробці стратегії фірми та прийнятті рішень у повсякденному житті.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- сутність категорії "національна економіка";
- структуру національної економіки, її характеристики за різними ознаками;
- основні структурні зв'язки та співвідношення національної економіки;
- структуру й функціонування фінансової системи національної економіки;
- роль та функції держави в національній економіці;
- сутність і принципи програмування та прогнозування національної економіки;
- показники рівня життя та економічної нерівності, а також чинники, що на них впливають;
- взаємозв'язок і взаємозалежність між національною та світовою економіками;
- макроаспекти економічної безпеки країни;
- економічний механізм природоохоронної діяльності;
- методологію та інструментарій аналізу основних структурних елементів національної економіки.

Опанувавши дану навчальну дисципліну, студент повинен **вміти**:

- аналізувати структуру національної економіки за різними критеріями;
- досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макроекономічного аналізу;
- обчислювати індикатори фінансового ринку та його найважливіших складових: грошово-кредитного, фондового та валютного ринків;
- аналізувати внутрішнє та зовнішнє інституційне середовище для досягнення ефективності економічної діяльності;

- застосовувати різні методи та сучасний інструментарій державного регулювання для підвищення ефективності розвитку національної економіки;
- надавати економічну оцінку стану навколошнього середовища;
- визначати економічну ефективність природоохоронних заходів;
- застосовувати в дослідженнях різні методи прогнозування та планування національної економіки;
- визначати якість життя та основні індикатори бідності населення;
- характеризувати тенденції зовнішньоекономічної діяльності та економічної безпеки країни;
- аналізувати й давати економічне тлумачення математичним формулам, моделям та залежностям, встановленим у процесі аналізу;
- робити обґрунтовані висновки щодо стану економіки певної країни, резервів та перспектив її розвитку.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА”

Метою навчальної дисципліни є формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо використання методичного апарату для аналізу стану та перспектив розвитку національної економіки.

Завдання навчальної дисципліни – розкрити загальне та особливі в національній економічній системі, інституціональні чинники та їх вплив на специфіку економічного розвитку, функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство а також оволодіння навичками економічного аналізу національної економіки для об'єктивної оцінки її стану і прогнозування на цій основі подальшого розвитку країни. Одним із завдань підготовки студентів є формування у них аналітичного мислення та проведення аналізу стану основних пропорцій економіки країни, оцінки стану збалансованості праці, капіталу, продукту, виробництва, споживання тощо.

THE DISCIPLINE ANNOTATION

“National economy ”

The aim of the course is to develop a system of theoretical knowledge and applied skills for using analytical tools to analyze the status and prospects of development of the national economy.

Objective of the course - to reveal the universal and particular in the national economic system, institutional factors and their impact on specific economic development, the functional role of the state in managing the economy and its integration into the world economy as well as mastering the skills of economic analysis of the national economy for an objective assessment of its condition and prediction on this basis for further development. One of the goals of students are forming their analytical thinking and analysis of major proportions of the economy, assessment of the balance of labor, capital, production, consumption, and so on.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	дена форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади національної економіки												
Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.		2	1									
Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки.		2	2									
Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.		1	1									
Тема 4. Характеристика економічного потенціалу.		1	1									
Тема 5. Інституційні чинники розвитку національної економіки.		1	1									
Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.		1	1									
Разом за змістовим модулем 1	21	8	7				6					
Змістовий модуль 2. Основний інструментарій управління національною економікою												
Тема 7. Державність та державне управління економікою.		2	2									
Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок.		1	2									
Тема 9. Структурна перебудова економіки.		1	1									
Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки.		1	1									
Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці.		1	1									
Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.		1	1									
Разом за змістовим модулем 2	20	7	8				5					
Екзамен	19											
Усього годин	60	15	15				11					

Викладач _____

/ О.В. Кірейцева

Декан _____

/ А.Д. Діброва

4. Теми лекційних занять

Назва теми	Обсяг у годинах
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	7
Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе. Предмет, методологія і завдання вивчення національної економіки. Функції національної економіки як науки. Поняття та сутність національної економіки. Національна економічна система. Еволюція розвитку національної економічної системи. Структура національної економіки: сутність, умови її формування. Основні види структури національної економіки. Загальні та особливі риси національної економічної системи. Ознаки та моделі розвитку національних економік. Глобалізація та її наслідки для розвитку національних економік.	2
Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки. Економічні теорії епохи доринкової економіки. Економічні теорії епохи нерегульованої ринкової економіки. Економічні теорії регульованої ринкової економіки. Поняття та сутність базисних інститутів національної економіки. Категорії, що обмежують коло базисних економічних інститутів. Взаємозв'язок базисних економічних інститутів та його специфіка. Обіг базисних економічних інститутів.	1
Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки. Економічна теорія добробуту. Суспільний добробут: поняття та сутність. Соціальна захищеність громадян як фундамент суспільного добробуту. Оцінка суспільного добробуту. Фінансове забезпечення суспільного добробуту. Суспільний добробут в умовах інтеграційних процесів. Теорія суспільного добробуту як основа для формування принципів суспільних відносин, спрямованих на зближення влади й людини, обмеження впливу зовнішніх умов і випадковостей на рівень її життя.	1
Формування концепції держави добробуту та соціально-орієнтованої ринкової економіки. Характерні риси та критерії соціально-орієнтованої ринкової економіки. Характеристика теорій соціально-орієнтованої ринкової економіки. Індикатори рівня і якості життя населення. Індекс людського розвитку.	
Тема 4. Характеристика економічного потенціалу. Поняття та сутність економічного потенціалу держави. Структурні елементи економічного потенціалу та їх склад. Джерела економічного потенціалу. Функціональна спрямованість економічного потенціалу. Чинники впливу на економічний потенціал. Оцінка економічного потенціалу держави. Конкурентоспроможність національної економіки. Інноваційний потенціал держави. Інвестиційний потенціал держави. Напрямки реалізації економічного потенціалу України.	1
Тема 5. Інституційні чинники розвитку національної економіки. Сутність та різновиди чинників розвитку національної економіки. Поняття та види інституційних чинників розвитку національної економічної системи. Макроструктурні чинники розвитку національної економіки. Інновації як чинник розвитку національної економічної системи. Інвестиційна модель розвитку національної економіки. Характеристика потенційних джерел залучення	1

інвестицій у національну економіку.	
Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку. Поняття та сутність інфраструктури національного ринку. Складові елементи інфраструктури національного ринку. Інфраструктурне середовище національного ринку та його склад. Функції інфраструктури національного ринку. Інфраструктура товарного ринку та її складові. Функції інфраструктури товарного ринку. Особливості функціонування інфраструктури товарного ринку. Інфраструктура фінансового ринку та її складові елементи. Специфіка функціонування інфраструктури фінансового ринку на сучасному етапі. Проблеми та перспективи розвитку інфраструктури національного ринку в сучасних умовах господарювання.	1
МОДУЛЬ 2. ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ	8
Тема 7. Державність та державне управління економікою. Державність та проблеми її становлення. Зміст державного управління економікою. Функції державного управління економікою. Суб'єкти і об'єкти державного управління економікою. Державність господарського законодавства. Проблеми та перспективи розвитку державного управління економікою. Державне управління в трансформаційному процесі.	1
Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок. Поняття та сутність демократії. Принципи демократії. Види демократії. Характеристика моделей демократії. Демократичне суспільство. Народовладдя як цінність демократії. Економічна свобода та економічний порядок. Новий економічний порядок. Економічна свобода в умовах невизначеності.	1
Тема 9. Структурна перебудова економіки. Економічні передумови структурної перебудови економіки. Структурна перебудова економіки: поняття, сутність та ресурси. Структурна політика держави та її стратегічні орієнтири. Концептуальні принципи структурної перебудови. Методи оцінки структурних зрушень на макрорівні. Національні пріоритети структурної перебудови. Структурна перебудова економіки на основі інноваційної моделі розвитку. Організаційно-економічне забезпечення структурної перебудови. Фінансові джерела структурної перебудови.	1
Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки. Програмування національної економіки: поняття, принципи, етапи проведення. Види державних програм (планів). Державна програма (план) економічного та соціального розвитку України. Переваги та недоліки окремих різновидів державних програм (планів). Зарубіжний досвід програмування національної економіки.	2
Прогнозування тенденцій розвитку національної економічної системи: поняття, принципи, функції. Схема проведення процесу прогнозування. Характеристика методів прогнозування національної економіки. Державний прогноз економічного та соціального розвитку України.	
Нормативно-правове забезпечення програмування та прогнозування національної економіки.	
Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці.	1

<p>Економічне зростання в національній економічній системі. Оцінка тенденцій економічного зростання. Політика економічного зростання: поняття, функції та структура. Характерні риси політики економічного зростання в Україні. Концепції довгострокового економічного зростання в Україні. Методи оцінки чинників економічного зростання. Економіко-математичні моделі економічного зростання.</p>	
<p>Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство. Необхідність інтеграції національної економічної системи у світове господарство. Зміст та форми інтеграції національної економічної системи у світове господарство. Взаємовідносини України з міжнародними економічними організаціями на сучасному етапі. Програма інтеграції України у світове господарство. Фінансові особливості економічної інтеграції України.</p>	2

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	2
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Національна економіка: загальне та особливe.	4
2	Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.	2
3	Характеристика економічного потенціалу.	2
4	Інституційні чинники розвитку національної економіки.	4
5	Функціонування інфраструктури національного ринку.	2
6	Державність та державне управління економікою.	2
7	Демократія, економічна свобода та економічний порядок.	2
8	Структурна перебудова економіки.	2
9	Програмування та прогнозування національної економіки.	4
10	Політика економічного зростання в національній економіці.	2
11	Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.	2

6. Теми індивідуальних завдань

1. Теоретичні основи національної економіки України в умовах поглиблення радикальних економічних перетворень.
2. Інструментарій національної економіки і його вдосконалення на сучасному етапі.

3. Особливості розвитку національної економіки України на сучасному етапі.
4. Базисні інститути національної економіки.
5. Ідеологічні передумови національної економіки та її вплив на організацію виробництва.
6. Політичні передумови національної економіки та їхній вплив на стабільність виробництва.
7. Економічні передумови національної економіки та їхній вплив на зростання виробництва.
8. Організаційні передумови національної економіки та їхній вплив на стабільність і збалансованість демократичних перетворень.
9. Основи ринкової економіки і добробуту суспільства.
10. Аналіз динаміки формування обсягів і структури сукупного економічного потенціалу країни.
11. Дослідження факторів розвитку сукупного економічного потенціалу країни.
12. Національне багатство України: сутність, склад, роль і значення.
13. Основні фонди галузей національної економіки: поняття, склад, фактори і тенденції розвитку.
14. Нематеріальні нестворені активи: сутність, склад, фактори і динаміка розвитку.
15. Інвестиційний потенціал України як фактор соціально-економічної стабільності.
16. Шляхи активізації інвестиційної діяльності в Україні на сучасному етапі.
17. Трудовий потенціал України: сутність, структура, віддача в національній економіці.
18. Споживчій комплекс України: сутність, структура, динаміка.
19. Освітній та науковий комплекс України і проблеми його розвитку.
20. Формування фінансово-економічного механізму науки в умовах ринку.
21. Зовнішньоекономічний потенціал України і проблеми його розвитку на сучасному етапі.
22. Експортний потенціал України.

- 23.Проблеми прямих чужоземних інвестицій в Україну.
- 24.Роль і значення рекреаційного комплексу в національній економіці України.
- 25.Соціальний туризм і його вплив на економічний розвиток України.
- 26.Інституційні чинники розвитку національної економіки
- 27.Загальна інфраструктура національного ринку та її проблеми в Україні.
- 28.Спеціалізована ринкова інфраструктура та її проблеми в Україні.
- 29.Державність і нація: сутність і проблеми розвитку в Україні.
- 30.Роль і місце держави в управлінні економікою в умовах ринку.
- 31.Демократія як світогляд розвитку вільного суспільства: сутність і проблеми в Україні.
- 32.Економічна свобода і економічний порядок: сутність і проблеми розвитку в Україні.
- 33.Ринкові відносини і стратегія структурних перетворень в Україні.
- 34.Вплив капіталовкладень на реструктуризацію національної економіки.
- 35.Основи макроекономічної реструктуризації у перехідний період.
- 36.Основи мікроекономічної реструктуризації у перехідний період.
- 37.Прогнозування у системі економічного програмування.
- 38.Індикативне планування національної економіки.
- 39.Регулювання національної економіки: сутність і напрями.
- 40.Основи регулювання соціального розвитку.
- 41.Основи фінансово-кредитного регулювання.
- 42.Основи податкового регулювання.
- 45.Основи регулювання міжбюджетних відносин.
- 43.Основи валутного регулювання і валутного контролю.
- 44.Основи антимонопольного регулювання.
- 45.Економічне зростання як категорія національної економіки.
- 46.Державне регулювання темпів економічного зростання.
- 47.Удосконалення системи показників економічного зростання в економіці ринкового типу.
- 48.Методи активізації темпів економічного зростання.

49. Використання системи національних рахунків у розрахунках темпів економічного зростання.

50. Дослідження факторів економічного зростання у національній господарській системі України.

51. Економічне зростання та економічний розвиток: порівняльна характеристика України з іншими країнами.

52. Макроекономічна стабільність і збалансованість: сутність і проблеми в Україні.

53. Інституційні форми інтеграції у світову економіку.

54. Інтеграція України з країнами Європейського Союзу: переваги і проблеми.

55. Інтеграція України з Росією і країнами СНД: політичні та економічні ризики.

56. Сутність і проблеми економічної безпеки України.

57. Основні параметри економічної безпеки України і її регіонів.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Питання 1

Суб'єкти національної економіки:	
1.	домогосподарства, підприємства , держава
2.	Зовнішньоекономічна діяльність, конкурентність
3.	Приватна власність, авторські права
4.	усі перераховані

Правильна відповідь: 1

Питання 2

Об'єкти національної економіки:	
1.	всесвітній банк та європейський банк реконструкції та розвитку
2.	економіка регіонів
3.	держава в особі державних органів (президент, парламент, уряд, місцеві адміністрації)
4.	природно-господарські та соцекономічні процеси та явища

Правильна відповідь: 4

Питання 3

Нація – це:	
1.	союз споріднених людей
2.	рід, плем'я, народність
3.	історично сформована спільність людей

4. усі перераховані

Правильна відповідь: 3

Питання 4

	Основними ознаками національної економіки є:
1.	керованість
2.	динамічність
3.	відкритість
4.	цілісність
5.	відповіді 1,2,3,4 – вірні

Правильна відповідь: 5

Питання 5

	Системоутворюючі ознаки нації:
1.	наявність спільної території проживання
2.	спільність економічного життя
3.	національна свідомість та ідеологія
4.	суверенітет як верховенство держави
5.	усі перераховані

Правильна відповідь: 5

Питання 6

	Як сфера наукового пізнання, національна економіка виконує такі функції:
1.	теоретико-пізнавальна
2.	виховна та світоглядна.
3.	практична (прикладна).
4.	прогностична
5.	всі відповіді правильні

Правильна відповідь: 5

Питання 7

	Капіталізм:
1.	працівник виступає як суб'єкт і як об'єкт власності.
2.	безкласове суспільство, усунута власність на засоби виробництва та результати праці
3.	щоб організувати виробництво матеріальних благ, власник засобів виробництва повинен купити робочу силу (фізичні і розумові здібності особи), а не Людину
4.	усі відповіді правильні

Правильна відповідь: 3

Питання 8

	Економічна школа, представники якої обґрутували необхідність знищення приватної власності та конкуренції:
1.	меркантилізм
2.	фізіократи
3.	класична теорія регулювання
4.	марксизм
5.	кейнсіанство

Правильна відповідь: 1

Питання 9

	Економічна школа представники якої обґрунтовували об'єктивну необхідність і практичне значення державного регулювання економіки:
1.	меркантилізм
2.	фізіократи
3.	класична теорія регулювання
4.	марксизм
5.	кейнсіанство

Правильна відповідь: 5

Питання 10

	Економічна школа представники якої пропагували відмову від широкого втручання держави в економіку, а віддавали перевагу перш за все через регулювання грошового обігу:
1.	меркантилізм
2.	класична теорія регулювання
3.	марксизм
4.	кейнсіанство
5.	монетаризм

Правильна відповідь:

Питання 11

	Яке слово пропущено в реченні?
	Здатність держави запобігати екологічним стихіям та катаklізмам, а також компенсувати негативні наслідки екологічних та природних змін і катастроф – це... безпека
	У бланку відповідей подати одним словом

Правильна відповідь: екологічна

Питання 12

	Яким визначенням відповідають наведені абревіатури:
1.	НД
2.	ВВП
3.	ЧНП

Правильна відповідь: 1-В, 2-С, 3-А

Питання 13

	Єдина економічна система суспільства, в якій поєднані умови та фактори виробництва, його результати, сукупність економічних агентів і економічних відносин та механізми господарювання, що у своїй взаємодії формують єдиний господарський механізм нації – це:
	У бланку відповідей впишіть вірну відповідь

Правильна відповідь: Національна економіка

Питання 14

	Розставити у відповідності до характеристик національної економіки:
--	--

	A. Функції національної економіки B. Особливості національної економіки	1. Власна структура господарства 2. Автономність 3. Теоретико-пізнавальна (гносеологічна) 4. Виховна та світоглядна 5. Практична (прикладна) 6. Прогностична 7. Зовнішньоекономічна політика
--	--	--

Правильна відповідь: А-3,4,5,6; В – 1,2,7

Питання 15

Яким економічним системам відповідають наведені характеристики:		
1.	Соціалізм	A. Власник засобів виробництва повинен купити робочу силу (фізичні і розумові здібності особи), а не Людину
2.	Феодалізм	B. Безкласове суспільство, усуспільнена власність на засоби виробництва та результати праці, рівний розподіл національного багатства
3.	Капіталізм	C. Працівник виступає як суб'єкт і як об'єкт власності

Правильна відповідь: 1-В, 2-С, 3-А

Питання 16

Яким економічним школам відповідають наведені характеристики:		
1.	Фізаократи	A. Проти втручання держави в економіку
2.	Класична теорія регулювання (саморегулювання)	B. Розвиток сільського господарства
3.	Марксизм	C. Державне регулювання економіки
4.	Кейсіанство	D. Знищенння конкуренції та приватної власності

Правильна відповідь: 1-В, 2-А, 3-Д, 4- С

Питання 17

Яке слово пропущене в реченні:	
Відбувається зміна переваг на користь інтелектуального капіталу і якості кадрів, а не дешевої робочої сили і ресурсів – це ... аспект глобалізації	
У бланку відповідей подати одним словом	

Правильна відповідь: позитивний

Питання 18

Форма організації відносин між суб'єктами господарювання, що базується на принципах економічної свободи, вільної взаємодії попиту і пропозиції – це:	
У бланку відповідей впишіть вірну відповідь	

Правильна відповідь: ринковий механізм

Питання 19

Категорія, яка відображає процес обміну товарами, послугами, капіталом та робочою силою, що виходить за межу державних кордонів і набуває форми постійного й неухильного зростаючого міжнародного перетворення національних економік – це:	
У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом	

Правильна відповідь: глобалізація

Питання 20

Унікальне об'єднання країн Європи, які через створення спільного ринку, економічного та валутного союзу, а також шляхом реалізації спільної політики й діяльності мають на меті забезпечити безперервне економічне зростання, соціальний розвиток і згуртованість країн-учасниць:	
У бланку відповідей впишіть вірну відповідь	

Правильна відповідь: Європейський Союз

Питання 21

Сукупність ресурсів і можливостей сфери науки будь-якої системи (колективу, галузі, міста тощо), яка дає змогу за наявних форм організації та Управління ефективно вирішувати господарські завдання. Складовими наукового потенціалу є кадри, кошти, матеріально-технічна база, інформаційне забезпечення – це:
У бланку відповідей впишіть вірну відповідь

Правильна відповідь: науковий потенціал

Питання 22

Яке слово пропущене в реченні:
Творцями господарської системи будь-якої країни світу є люди, які проживають на її території, об'єднані спільною культурою побутування, звичаями та традиціями. Населення належить до одних з важливих рушійних сил ... національної економіки.
У бланку відповідей подати одним словом

Правильна відповідь: розвитку

Питання 23

Яке слово пропущене в реченні:
земельні, водні, мінерально-сировинні, лісові, фауністичні (мисливсько-рибальські), природно-рекреаційні ресурси це складові ... потенціалу
У бланку відповідей подати одним словом

Правильна відповідь: природно-ресурсний

Питання 24

Яким назвам відповідають наведені абревіатури:	
1	СОТ
2	ЄС
3	ЄЕП
4	МВФ
A. Європейський союз	А. Європейський союз
B. Світова організація торгівлі	B. Світова організація торгівлі
C. Міжнародний валютний фонд	C. Міжнародний валютний фонд
D. Єдиний економічний простір	D. Єдиний економічний простір

Правильна відповідь: 1-В, 2-А, 3-Д, 4- С

Питання 25

Новостворені або вдосконалені конкурентноздатні технології, продукція чи послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного чи іншого характеру , що істотно поліпшують структуру та якість виробництва або соціальної сфери – це:
У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом

Правильна відповідь: інновації

Питання 26

Економіки яких країн відповідають наведеним видам ринків:	
1	Соціально-орієтований ринок:
2	Державно-керований ринок
3	Вільний ринок
A. Економіка Японії, інших країн Східної Азії	A. Економіка Японії, інших країн Східної Азії
B. Економіка США	B. Економіка США
C. Економіка Західної Європи	C. Економіка Західної Європи

Правильна відповідь:1- С, 2-А, 3- В

Питання 27

Яке слово пропущене в реченні:
Збільшення індивідуального добробуту будь-якого індивіда за інших рівних умов приводить до ... суспільного добробуту.
У бланку відповідей подати одним словом

Правильна відповідь: збільшення

Питання 28

	Яким видам інфляції відповідають наведенні зростання цін за рік:	
1.	Галопуюча інфляція	A. 10%
2.	Гіперінфляція	B. більше 1000%
3.	Помірний рівень інфляції	C. від 10% - до 200%

Правильна відповідь: 1- С, 2-В, 3-А

Питання 29

	Три основні чинники вплинули на екологічну ситуацію: невміла меліорація земель, розвиток добувної і перероблюючої промисловості та:
	У бланку відповідей впишіть вірну відповідь

Правильна відповідь: Аварія на ЧАЕС

Питання 30

	У господарському відношенні можливі для експлуатації природні ресурси поділяються на чотири групи: зовнішні (енергія Сонця, гравітаційна енергія), поверхні Землі (поверхні літосфери та гідросфери, наземні, водні, ґрунтові), паливно-енергетичні та:
	У бланку відповідей впишіть вірну відповідь

Правильна відповідь: земних глибин

Питання 31

	Елементи національного багатства, які не в повній мірі враховуються в Україні:
4.	військове майно
5.	художні, історичні та культурні цінності
6.	майно закладів культури
7.	майно України, яке знаходиться закордоном
8.	всі відповіді правильні

Правильна відповідь: 5

Питання 32

	Види безпеки, гарантовані національною економікою:
5.	продовольча, фінансова, бюджетна, боргова, екологічна
6.	зовнішньоекономічна, регламентуюча, соціальна
7.	конкурентна, регіональна, боргова
8.	соціальна, конкурентна, зовнішньоекономічна
9.	продовольча, фінансова, конкурентна, регіональна

Правильна відповідь: 1

Питання 33

	Для національної економіки характерні такі особливості:
1.	власна структура господарства
2.	автономність
3.	зовнішньоекономічна політика
4.	всі відповіді правильні

Правильна відповідь: 4

Питання 34

	Соціалізм:
--	-------------------

5.	працівник виступає як суб'єкт і як об'єкт власності.
6.	безкласове суспільство, усуспільнена власність на засоби виробництва та результати праці
7.	щоб організувати виробництво матеріальних благ, власник засобів виробництва повинен купити робочу силу (фізичні і розумові здібності особи), а не Людину
8.	усі відповіді правильні

Правильна відповідь: 2

Питання 35

	Національна економіка - це:
1	сукупність заходів державного впливу на об'єкти і процеси з метою певного спрямування господарської діяльності суб'єктів національної економіки, узгодження їхніх інтересів і дій для реалізації певних цілей.
2	це єдина економічна система суспільства, в якій поєднані умови та фактори виробництва, його результати, сукупність економічних агентів і економічних відносин та механізми господарювання, що у своїй взаємодії формують єдиний господарський механізм нації.
3	об'єктивний і закономірний соціальний процес упорядкування соціально-політичної системи за допомогою якого формується і реалізується сукупна воля суспільства
4	особливий вид людської діяльності, який направлений на отримання оптимальних результатів на основі раціонального використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів

Правильна відповідь: 2

Питання 36

	Сукупність нагромаджених і створених матеріальних, природних, культурних та соціальних благ, які держава має наданий момент часу – це:
1.	національне багатство
2.	національна гордість
3.	національна безпека
4.	все перераховане

Правильна відповідь: 1

Питання 37

	До позитивних аспектів глобалізації можна віднести:
1.	можливість переходу контролю над економікою окремих країн від суверенних урядів в інші руки, у тому числі до сильніших держав
2.	нерівномірність розподілу переваг від глобалізації в окремих галузях національної економіки
3.	розвиток торгівлі і збільшення іноземних інвестицій підвищили соціальну мобільність і укріпили середній клас
4.	можлива дестабілізація фінансової сфери, потенційна регіональна або глобальна нестабільність із-за взаємозалежності національних економік на світовому рівні

Правильна відповідь: 3

Питання 3 8

	Як називається система, що відбуває закономірності розвитку людського суспільства загалом та окремих націй на певному рівні соціально-економічних відносин, що у ньому склалися з урахуванням найбільш загальних для них характеристик?
	У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом

Правильна відповідь: економічна

Питання 39

	Як називалась перша економічна школа (XV—XVII ст.), яка розглядала золото і срібло (пізніше — надлишок продуктів, що обмінюються на зовнішньому ринку) як джерела багатства і розробляла рекомендації своїм правителям стосовно розвитку міжнародної торгівлі?
--	---

	<i>У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом</i>
--	---

Правильна відповідь: меркантилізм

Питання 40

	Що є чинником комплексного економічного та соціального розвитку країни?
	<i>У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом</i>

Правильна відповідь: населення

Питання 41

	Яке слово пропущене в реченні?
	Під міжнародним поділом ... розуміють процес взаємообумовленої спеціалізації окремих країн на виробництві певних товарів для продажу на світовому ринку, що сприяє створенню системи багатосторонніх зв'язків між країнами.
	<i>У бланку відповідей подати одним словом</i>

Правильна відповідь: праці

Питання 42

	Яким економічним школам відповідають наведені характеристики:
1	монетаризм
2	Теорія „економіки пропозицій”
3	Неокласичний синтез
4	кейнсіанство
	A. основа змішаної системи регулювання економіки
	B. посилення державного регулювання економіки
	C. пропагує необхідність стимулювання пропозиції
	D. регулювання грошового обігу

Правильна відповідь: 1-D, 2-C, 3-A, 4-B

Питання 43

	Яким показникам відповідають наведені пояснення?
1	природний приріст населення
2	загальне збільшення населення
3	загальне зменшення населення
	A. suma народжених та тих, хто прибув за певний період часу
	B. визначають як різницю між кількістю народжених та тих, хто помер за певний період часу
	C. suma кількості померлих та тих, хто вибув з країни за певний період часу

Правильна відповідь: 1-B, 2-C, 3-A

Питання 44

	Як називається комплексне систематизоване вчення про закономірності становлення та функціонування господарської системи суспільства, а також теоретичні та методологічні підходи щодо розробки державної політики з питань подальшого розвитку національної господарської системи?
	<i>У бланку відповідей впишіть вірну відповідь</i>

Правильна відповідь: національна економіка

Питання 45

	Інноваційне підприємство може функціонувати у вигляді:
1	інноваційного центру
2	бізнес-інкубатора
3	технополісу
4	технопарку
5	Фітнес клубу

Правильна відповідь: 1,2,3,4

Питання 46

	Як називається категорія, яка відображає процес обміну товарами, послугами, капіталом та робочою силою, що виходить за межу державних кордонів і набуває форми постійного й неухильного зростаючого міжнародного перетворення національних економік?
	У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом

Правильна відповідь: глобалізація

Питання 47

	Яке твердження відповідає наведеному процентному відношенню:
1.	Інноваційним підприємством вважається підприємство будь-якої форми власності, якщо частка інноваційної продукції складає більше ніж A. 10%
2.	За умов проведення ефективної політики освоєння природних ресурсів Україна найближчим часом зможе задовільнити себе власною мінеральною сировиною на B. 70%
3.	Підприємство вважається з іноземними інвестиціями, якщо має таку їх частку в статутному фонду C. 80 %

Правильна відповідь: 1-В, 2-С, 3-А

Питання 48

	Яке слово пропущене в реченні?
	... потенціал - це сукупність ресурсів і можливостей сфери науки будь-якої системи (колективу, галузі, міста тощо), яка дає змогу за наявних форм організації та Управління ефективно вирішувати господарські завдання. Складовими наукового потенціалу є кадри, кошти, матеріально-технічна база, інформаційне забезпечення.
	У бланку відповідей подати одним словом

Правильна відповідь: Науковий

Питання 49

	Яке слово пропущене в реченні?
	Національний ... ресурс – це уся належна Україні інформація, включаючи окремі документи і масиви документів, незалежно від змісту, форми, часу і місця їх створення, форми власності, а також кінцеві результати інтелектуальної, творчої діяльності, зафіковані на будь-яких носіях інформації, доступні для використання особою, суспільством і державою через засоби масової інформації та телекомунікації.
	У бланку відповідей подати одним словом

Правильна відповідь: інформаційний

Питання 50

	Як називаються новостворені або вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція чи послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного чи іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва або соціальної сфери?
	У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом

Правильна відповідь: інновації

Питання 51

	Як називається економічна теорія, яка основним регулятором економічних процесів визнає ринковий механізм, який ефективно регулює розподіл ресурсів, автоматично встановлює економічну рівновагу (між попитом і пропозицією) і заперечує необхідність втручання держави в економіку?
	У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом

Правильна відповідь: класична

Питання 52

	Розставити наведені складові у відповідності до національних потенціалів:	
	1. Демографічний та трудовий потенціал 2. Природні ресурсний потенціал	1. земельні 2. мінерально-сировинні 3. водні 4. населення країни 5. лісові 6. фауністичні (мисливсько-рибальські) 7. природно-рекреаційні ресурси 8. густота населення 9. безробітні

Правильна відповідь: 1-4,8,9; 2- 1,2,3,5,6,7

Питання 53

	Структурні елементи економічного потенціалу та їх склад:
1.	природно ресурсний, демографічний та трудовий, науково-технічний, інформаційний, виробничий, зовнішньоекономічний, екологічний потенціали
2.	демографічний та трудовий, науково-технічний, інформаційний, виробничий, зовнішньоекономічний, екологічний потенціали
3.	природно ресурсний, демографічний та трудовий, науково-технічний, зовнішньоекономічний, екологічний потенціали
4.	усі перераховані

Правильна відповідь: 1

Питання 54

	Найбільш розвиненими міжгалузевими комплексами України є:
1	паливно-енергетичний
2	машинобудівний та металургійний
3	агропромисловий
4	хімічний
5	усі відповіді вірні

Правильна відповідь: 5

Питання 55

	Яке слово пропущене в реченні?
	Спроможність галузей господарства країни виробляти товари та послуги для населення та виробництва називають виробничим ...
	<i>У бланку відповідей подати одним словом</i>

Правильна відповідь: потенціалом

Питання 56

	Причини інвестиційної привабливості Україні:
1.	вигідне географічне розташування
2.	позитивний імідж країни з повернення боргів
3.	багаті природні ресурси
4.	сприятливі рекреаційні ресурси
5.	значне державне втручання в економічні процеси
6.	усі відповіді вірні

Правильна відповідь: 1,2,3

Питання 57

	Інвестиційний процес
1.	всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, внаслідок чого створюється прибуток або досягається соціальний ефект
2.	складний комплекс робіт, який включає наступні основні фази: пошук та вивчення об'єкта інвестування, фінансування капітальних вкладень та контроль за їх використанням
3.	сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій
4.	вкладення коштів для придбання споживчих товарів

Правильна відповідь: 2

Питання 58

	Яким визначенням відповідають наведені пояснення:
1	Суб'єкти національної економіки
	A. природно-господарські та соцекономічні процеси та явища
2	Об'єкти національної економіки
	B. домогосподарства, підприємства, держава
3	Нація
	C. історично сформована спільність людей

Правильна відповідь: 1-В, 2- А, 3- С

Питання 59

	Як називається здатність суспільства виробляти товари і послуги та забезпечувати розширене відтворення з метою задоволення потреб населення, поліпшення якості життя її громадян:
	У бланку відповідей впишіть вірну відповідь

Правильна відповідь: економічний потенціал

Питання 60

	Яке слово пропущене в реченні?
	До якісних параметрів, що характеризують населення в країні та його можливості брати участь у розбудові національної економіки, можна зарахувати стан його ...
	У бланку відповідей подати одним словом

Правильна відповідь: здоров'я

8. Методи навчання.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари- дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (почат- кові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні

самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в

роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п’ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п’ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Комп’ютерна симуляція (gra) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп’ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання даного методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, приймати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробці ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі. **Банки візуального супроводу** сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

9.Форми контролю.

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-балльною системою.

Контроль знань студентів при вивчені ними дисципліни “Глобальна економіка” є багатоступеневим і комплексним. Побудова всієї системи контролю підпорядкована опануванню студентами основ бухгалтерського обліку в рибній галузі та умінню використовувати набуті знання на виробництві. Загальна схема системи контролю з дисципліни “Глобальна економіка” (рис. 1) подана за рівнями та змістом. Контрольні питання /тести/ проблемного характеру для контролю знань розроблені для кожної з тем лекційного матеріалу і практичних занять дисципліни “Глобальна економіка”. Ці завдання подані окремо. Специфіка системи поточного контролю та визначення рівня засвоєння знань і рейтингу з дисципліни полягає в тому, що після кожного практичного заняття практикується коротка /5-6 хвилин/ контрольна робота проблемного характеру. Зміст індивідуальних контрольних робіт в кінці кожного заняття стосується усього пройденого матеріалу на лекціях та матеріалу, що визначений для самостійної роботи. Протягом семестру кожний студент має близько 7 контрольних робіт. Це дозволяє визначити рівень засвоєння знань, вести необхідну корекцію навчальної роботи і визначати рейтинг студентів з дисципліни за поточною успішністю.

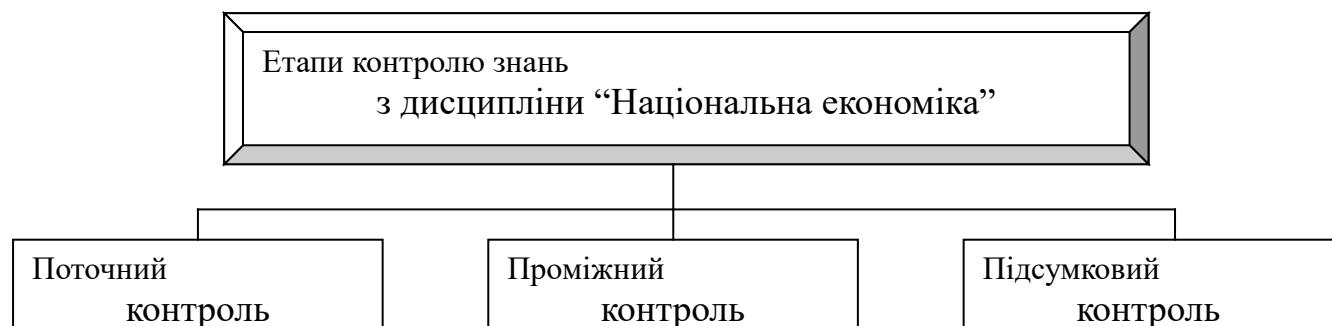

Рис. 1. Загальна схема системи контролю знань студентів

Згідно з рекомендаціями Європейської кредитно-трансферної та акумулюючої системи (ECTS) і наказом МОН України від 20.10.2004 № 812 “Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу” здійснюють поточний і підсумковий контроль знань і умінь студентів.

Поточний контроль проводять під час виконання практичних занять, індивідуальних завдань, контроль за засвоєнням певного модуля (модульний контроль).

Підсумковий контроль – під час складання екзамену.

За виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню знань та умінь студентів з навчальної дисципліни (доповідь на науковій конференції, здобуття призового місця на олімпіадах, виготовлення макетів, підготовка наочних посібників тощо) рішенням кафедри студенту може надаватися до 100 % від загальної кількості умовних балів з навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна складається із 2-х змістових модулів, їх характеристику наведено у табл. 2. Кожен змістовий модуль за темами навчальних занять оцінюється у балах, враховуючи навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань та модульний контроль.

Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- захист індивідуального та комплексного розрахункового завдання; перевірка есе за заданою тематикою;
- проведення поточного тестування; проведення письмової контрольної роботи; експрес-опитування;
- проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквіуму. **Колоквіум** – це форма перевірки та оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-балльною системою за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґруntовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 1 раз за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни. Письмова контрольна робота проводиться 4 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґруntовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає

розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: «зараховано» – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо «не зараховано», тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Форми поточного контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та індивідуальних занять. Основними формами поточного контролю з дисципліни є усне опитування по кожній темі дисципліни, розв'язання розрахункових завдань і тестування.

У зв'язку із введенням в дію „Положення про кредитно-модульну систему навчання” в НУБіП України запроваджена Європейська кредитно-трансферна та акумулююча система (ECTS) оцінки знань студентів. Оцінювання усних відповідей та розв'язання розрахункових завдань здійснюється за

четириохбальною національною оцінкою та оцінкою (ECTS) за критеріями, що наведено в табл. 1 .

Тестування є однією з форм поточного контролю знань студентів з дисципліни. Відповідно до робочої програми навчальна дисципліна складається з двох модулів, кожен з яких складається з 30 тестових завдань. Засвоєння матеріалу змістовних модулів оцінюється за 100-бальною системою. Після вивчення програмного матеріалу в обсязі змістового модуля оцінюється рівень його засвоєння студентом – рейтингова оцінка із змістового модуля. Згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 р. протокол № 7 рейтинг дисципліни складається з рейтингу навчальної роботи та рейтингу атестації у співвідношенні 70% до 30%. У таблиці 2 наведено розрахунок рейтингових оцінок із змістовних модулів у ECTS та балах для студентів магістерської програми «Регіональна економіка».

Таблиця 1. Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Для допуску до атестації студент повинен набрати не менше 60 балів з кожного змістового модуля, а загалом – не менше, ніж 42 бали з навчальної

роботи. Студенти, які протягом навчального семестру набрали менше 42 балів з навчальної роботи, зобов'язані до початку екзаменаційної сесії підвищити свій рейтинг з навчальної роботи, інакше вони не допускаються до екзамену з дисципліни і матимуть академічну заборгованість.

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Національна економіка» ОС «Бакалавр» за напрямом 051 «Економіка» в аграрних вищих навчальних закладах III – IV рівнів акредитації. Денна та заочна форми навчання. К.: Видавництво НУБіП України . – 2016.-43с.

12. Рекомендована література

3. Круш П. В., Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень. Підручник. / Круш П. В., Кожемяченко О. О. – К.: Центр учебової літератури, 2015. – 320 с.
4. Буряковський В. В. Національна економіка: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. – Д. : Наука і освіта, 2017. – 310 с.
5. Заблоцький Б.Ф. Національна економіка: Підручник. – Львів: Новий світ-2000, 2017. – 582 с.
6. Національна економіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедєва В.К та ін.]; За ред. В. М. Тарасевича – К.: Центр учебової літератури, 2015. – 280 с.
7. Національна економіка: підручник / за ред. П. В. Круша. – К. : Каравела, 2016. – 416 с.
8. Національна економіка: навч. посіб. П. Тищенко, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін.] ; за заг. ред. А. Г. Савченка. К. : КНЕУ, 2015, 646, [2] с.

Додаткові джерела:

9. Калетнік, Г. М. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / Г. М. Калетнік, А. Г. Мазур, О. Г. Кубай ; М-во освіти і науки, молоді та

- спорту України, М-во аграр. політики і продовольства України, ВНАУ. – К. : Хай–Тек Прес, 2017. – 427,[1] с.
- 10.Архієреєв С.І., Дем'охіна О.О., Євтушенко В.А., Козуб Д.А., Рябова Т.В. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. – Х. : НТУ "ХПІ", 2016. – 205 с.
- 11.Гриньова В.М., Новікова М.М. Державне регулювання економіки: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Харківський національний економічний ун-т. — Х. : ВД "ІНЖЕК", 2015. — 736 с.
- 12.Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива: монографія / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столлярчук [та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д. Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А. М. Поручника. — К.: КНЕУ, 2015. — 334, [2] с.
- 13.Державна інноваційно-інвестиційна політика України: теорія, методологія, напрями розвитку : монографія / Т. В. Бова ; Донец. держ. ун-т упр. - Донецьк : Юго-Восток, 2016. - 450 с.
- 14.Державне управління регіональним розвитком України: монографія / за заг. ред. В. Є. Воротіна, Я. А. Жаліла. - К.: НІСД, 2015.-288 с.
- 15.Державна політика стабілізації фінансів підприємств: монографія / [А.І.Даниленко, В.В.Зимовець, О.М.Кошик та ін.]; за ред. чл.-кор. НАН України А.І.Даниленка ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. - К., 2016. - 452 с.
- 16.Державна фінансова політика економічного розвитку / Зимовець В. В. ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. - К. : [б. в.], 2017. - 355 с.
- 17.Механізм державного інноваційно-інвестиційного розвитку регіону: стратегічний аспект: монографія. В.М. Гончаров, П.С. Петренко, А.Є. Пожидаєв, О.В. Орлова-Курілова, О.В. Онікієнко, О.С. Захарова. - Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2017. - 186 с.
- 18.Економічна безпека держави: інноваційні фактори: [монографія] / Пабат Олександр Вікторович ; Нац. акад. наук України, Ін-т регіон. дослідж. - Л. : Ін-т регіон. дослідж. НАН України, 2015. - 165 с.

19. Державний сектор економіки: теорія, методологія, управління розвитком [Текст] : монографія / О. В. Пильтая ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : [Київ. нац. торг.-екон. ун-т], 2018 - 392 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://ukrlibrary.com.ua/books/11/3/>
2. https://en.wikipedia.org/wiki/Division_of_labour
3. <http://www.encyclopedia69.com/eng/d/international-division-of-labour/international-division-of-labour.htm>
4. http://hsc.csu.edu.au/economics/global_economy/4006/global_labour.htm

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр Спеціальність: Менеджмент O&A Фінанси Маркетинг	Кафедра: Глобальної економіки	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 З дисципліни: Національна економіка Викладач: доцент, к.е.н, Кірєйцева О.В.	Затверджую: Зав. Кафедри Н.М. Вдовенко

Екзаменаційні питання

1. Дати визначення, що таке «національна економіка». Суб'єкти і об'єкти національної економіки.
2. Назвіть критерії ефективного функціонування національної економіки.

Тестові завдання

1. Питання		6. Питання	
	Утилітаризм вважає, що суспільний добробут є:		Як сфера наукового пізнання, національна економіка виконує такі функції:
5.	інтегральною оцінкою всіх аспектів життедіяльності людини, яка показує, наскільки «добрим» прожитий їм деякий період його життя	6.	теоретико-пізнавальна
6.	те, що людина сам вважає для себе благом	7.	виховна та світоглядна.
7.	сумою функцій індивідуальних корисностей всіх членів суспільства	8.	практична (прикладна).
8.	усі перераховані	9.	прогностична
2. Питання		7. Питання	
	Принципи "змішаної економіки" розробляли:	Документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються в суспільстві, призначенні для передачі в процесі комунікації? (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)	
5.	А. Вагнер	6.	теоретико-пізнавальна
6.	Дж. М. Кейнс	7.	виховна та світоглядна.
7.	Е. Хансен	8.	практична (прикладна).
8.	П. Самуельсон	9.	прогностична
9.	А. Смітт	10.	всі відповіді правильні
3. Питання		8. Питання	
Максимальне невтручання держави в економічні взаємовідносини; свобода підприємництва і вибору діяльності (принцип демократії та економічної свободи вибору) це...		Країни засновники ЄС:	
(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)		6.	ФРН, Франція, Італія, Нідерланди, Бельгія, Люксембург
		7.	Норвегія, Франція, Італія, Нідерланди, Бельгія, Англія
		8.	ФРН, Франція, Італія, Нідерланди, Бельгія,

4. Питання		Іспанія
Територіальний поділ праці це:		9. ФРН, Франція, Італія, Нідерланди, Бельгія
6. об'єктивний процес виробничої спеціалізації економічних районів чи країн і посилення міжрайонної або міждержавної кооперації, обміну спеціалізованою продукцією та послугами		9. Питання
7. процес взаємообумовленої спеціалізації окремих країн на виробництві певних товарів для продажу на світовому ринку, що сприяє створенню системи багатосторонніх зв'язків між країнами.		Чикагський професор Мілтон Фрідман засновник економічної школи:
8. зумовлений економічними, соціальними, природними, національно-історичними особливостями різних територій та їх географічним положенням.		6. меркантилізму
9. відповіді 1,2,3 – вірні		7. фізіократів
5. Питання		8. класична теорія регулювання
Ринкова економіка не здатна розв'язати такі питання:		9. монтаризму
6. Соціальні, екологічні та психологічні		10. кейнсіанство
7. Соціальні, екологічні та боротьби з монополіями		10. Питання
8. боротьби з монополіями та повноти ринків		Міжнародна економічна інтеграція має декілька форм:
9. Соціальні, екологічні та конкуренції		6. зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, економічний союз;
		7. зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, економічний і валютний союз;
		8. зона вільної торгівлі, митний союз, економічний союз, економічний і валутний союз
		9. зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз